

Intelligent Design i medierne

I skolernes efterårsferie oplevede ORIGOs redaktion en sand mediestorm omkring Intelligent Design.

Debatten udsprang af en artikelserie i JyllandsPostens tillæg Indblik, hvor såvel kirke- som videnskabsfolk luftede tanken om, at man egentlig burde introducere danskere i almindelighed og skoleelever i særdeleshed for alternativer til evolutionsteorien – ikke mindst Intelligent Design-teoriene.

Som aktive forkæmpere for sådanne tanker blev ORIGO naturligt involveret, og flere i ORIGOs redaktion blev aktivt involveret i interviews til såvel tv som de store morgenaviser.

Som venteligt har debatten haft både fortalere og modstandere. En del debattører har været på banen, f.eks. videnskabsteoretikeren Claus Emmeche, der blev citeret for at mene, at "Skabelsesteori er ikke videnskab", og lektor Georg Strøm skrev et debatindlæg til JyllandsPosten med overskriften "Småt med beviser". JyllandsPosten selv ofrede en leder på endnu en gang at nedgøre ideen om intelligent design eller skabelse med udtryk som "religiøse for-

mørkelser", "vås" og "overtro" – helt som avisen har gjort det ved en tidligere anledning.

Undervisningsministeren måtte også fremkomme med en udtalelse: "Jeg siger nej til obligatorisk undervisning i Intelligent Design". Men værd at lægge mærke til var også, at han ikke ville udstede "forbud mod at referere videnskabelige debatter". Med andre ord – han udelukker ikke en debat om alternativer i skolernes biologisk undervisning.

Ak ja – det er naturligvis positivt, at ORIGOs synspunkter stadig kan skabe debat, men lidt mistrøstigt, at det fortsat er så vanskeligt at blive taget seriøst – at man hellere latterliggør end tager en åben debat om sagerne.

I dette nummer af ORIGO bruger vi også en del plads på Intelligent Design (ID). Vi har valgt herunder at bringe ordlyden af den pressemeddelelse, som blev udsendt fra ORIGOs side, da ID-debatten florerede. Den beskriver kort, hvad ID egentlig handler om, og kan være et passende manifest at tage udgangspunkt i.

/bd

Hvad er Intelligent Design?

Intelligent design er en teori som tager udgangspunkt i den videnskabelige forskning.

Ser vi f.eks. på alle de komponenter der skal virke sammen for at få flagellen hos en bakterie til at snurre, så er det tydeligt at en gradvis udvikling, som den Darwin foreskrev, kommer til kort. Hvert lille udviklingsskridt skal nemlig øge kompleksiteten af flagellen og dermed øge bakteriens evne til at overleve. Ganske på tilsvarende måde som med en bil. Med den véd vi at den aldrig vil kunne køre hvis hjulene, akslerne, batteriet eller andre vitale dele mangler. En bil peger tydeligt på at den er resultat af et design, og det samme viser flagellen eller de millioner af andre komplekse strukturer som vi kan se og opleve i naturen. I takt med at forskningen øger vores viden om den ufatteligt komplekse natur, øges styrken af den videnskabelige idé om Intelligent Design for hver dag der går.

Darwins forklaring forældet

Det er meget vanskeligt fortsat at fastholde Darwins forklaring på oprindelsen af livets kompleksitet – den er forældet. På Darwins tid regnede man en celle for at være en klat æggehvidestof, og gener kendte Darwin slet ikke til. I dag er vores viden om livets ufattelige kompleksitet vokset eksplosivt! Det kræver en udvikling af de videnskabelige teorier, og hvis det skal lade sig gøre, kræver det at vi ikke låser os fast i 150 år gamle dog-

matiske forestillinger om hvordan naturen fungerer.

Er Intelligent Design-teorien religiøs?

Nej – det er den ikke. Intelligent Design tager udgangspunkt i forskningsresultaterne og den kompleksitet de viser. Ligesom når det drejer sig om arkæologiske fund, så kan vi genkende når der har været en intelligens bag det vi finder. Påvisning af intelligens er altså en naturlig slutning med baggrund i forskningsresultaterne. Intelligent Design beskæftiger sig ikke med hvad for en intelligens eller kraft der kan være tale om, men konstaterer blot det påviselige design.

Det lukker selvfølgelig op for en religiøs fortolkning, men det er ikke anderledes end at darwinismen appellerer stærkt til den ateistiske tro. Vor tids største ateist, Richard Dawkins, skriver i sin bog *The Blind Watchmaker* at “det før Darwin var umuligt at være en intellektuelt tilfredsstillet ateist”. Det var fordi man med Darwin endeligt havde udelukket en guddom fra naturens forklaringer.

Det er uholdbart at afvise både Intelligent Design og Darwinismen alene på det grundlag at de har potentiale til en eksistentiel og metafysisk forklaring. De må bedømmes på deres evne til at forklare videnskabelige fænomener. Intelligent Design – ligesom materialistisk naturalisme – er en videnskabsteoretisk position som kan give anledning til opbygning el-

ler formulering af videnskabelige forklaringer.

Intelligent Design er en teori der ikke udelukker en udefra kommende intelligens sådan som den materialistiske naturalisme gør det. Hvis Intelligent Design fører til en bedre beskrivelse af virkeligheden, så bør den grundantagelse naturligvis foretrækkes frem for naturalismen. I anden række kan man så drøfte det ikke-videnskabelige spørgsmål om religiøs fortolkning, hvis man ønsker det.

Bør der undervises i Intelligent Design i skolen?

Ja – men som et supplement til undervisningen i evolution. Alle børn har krav på en grundig undervisning i evolution – også på de kristne og muslimske skoler. Det vil dog være naturligt at være kritiske over for teorien, ligesom vi er kritisk over for alle andre teorier eleverne møder i skolen. Det er en lærers fornemste opgave at lade eleverne få lejlighed til at tænke kritisk og sætte dem i stand til selv at tage stilling. Ved at ville forbyde undervisning i Intelligent Design i skolerne, som Biologforbundet ønsker det, vil det fratage eleverne denne demokratiske mulighed. Det vil også stille darwinismen op som en enerådende teori som det ved lov er forbudt at modsige – det var kun i andre tidsepoker og i de eks-kommunistiske lande man var så ind-

skrænket over for andre forklaringer. Det vil være ganske urimeligt og et udtryk for dårlig undervisning at foregive at en naturalistisk/materialistisk forståelsesramme er eneste tænkelige mulighed. Den samvittighedsfulde lærer bør antage et bredere perspektiv.

Er skabelse.dk og Origo imod evolution?

Nej – slet ikke. Der findes mange elementer i Darwins teori som giver en god forklaring på dynamikken i livets udvikling. Men den indeholder desværre også elementer af mere filosofisk karakter, og dem ønsker vi ikke skal have lov til at stå uimodsagt som fakta og god videnskab. Der er endvidere centrale elementer som ikke er tilstrækkelige. Intelligent Design kan netop give anledning til en formulering af en lang række bedre bud på hvordan kompleksitet kan opstå, end dem Darwin gav os for 150 år siden.

Man kan sammenligne med kosmologien: Det er velkendt at Big Bang-teorien ved at indbygge et universelt begyndelsestidspunkt, forud for hvilket intet var, også lægger op til en metafysisk eller måske ligefrem religiøs tolkning, idet man jo stilles over for spørgsmålet: Hvad er årsagen til universets begyndelsestilstand? – Men ingen vil kalde Big Bang-teorien mindre videnskabelig af den grund.